

Jak poprawić zieleń przy ul. Dembowskiego?

Załączniki do raportu z konsultacji społecznych

Spis treści

ZAŁĄCZNIK 1 – NOTATKA ZE SPOTKANIA KONSULTACYJNEGO	1
ZAŁĄCZNIK 2 – NOTATKA ZE SPACERU KONSULTACYJNEGO 11.05.2023 r.	4
ZAŁĄCZNIK 3 – E-FORMULARZ OPINII	5

ZAŁĄCZNIK 1 – NOTATKA ZE SPOTKANIA KONSULTACYJNEGO

Spotkanie konsultacyjne odbyło się 10 maja 2023 r. o godz. 17.30
w Centrum Aktywności Mieszkańców „Gniazdo” przy ul. Potebni 41.

Spotkanie prowadzili: Jan Chrzan i Maria Rudnicka-Myślicka (Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich).

Spółkę Wrocławskie Mieszkania reprezentowały Magdalena Stachurska,
Adrianna Kołodziej i Klaudia Grygierczyk.

Na spotkaniu obecni byli też przedstawiciele oraz przedstawicielki Rady
Osiedla Biskupin – Sępolno – Dąbie – Bartoszowice.

Osoby obecne na spotkaniu zostały poinformowane o możliwości dzielenia
się opiniami nie tylko w czasie spotkania, ale też za pomocą e-formularza
opinii dostępnego przez cały czas trwania konsultacji [na stronie
internetowej konsultacji.](#)

W spotkaniu wzięło udział 27 osób.

l.p.	Treść opinii
1	Ulica Dembowskiego jest jedną z najładniejszych ulic na osiedlu - dodatkowe nasadzenia przydałyby się na innych ulicach, na przykład na ul. Spółdzielczej, czy ul. Partyzantów.
2	Ulica Dembowskiego wygląda dobrze, nie ma potrzeby ujednoczenia zieleni.
3	Uzupełnienie luk w istniejących żywopłotach to dobry pomysł.
4	Odpowiednia dla tych przedogródków byłaby zieleń płożąca.
5	Jaki jest budżet na te prace?
6	Na ulicy powinny być kontenery na odpady zielone - kiedy mieszkańcy sprzątaję ogródki nie mają gdzie wyrzucać tego co zostaje po sprzątaniu.
7	Na ulicy Dembowskiego brakuje ławeczek.
8	Jak plany odnośnie nowych nasadzeń mają się do innych obowiązków Wrocławskich Mieszkań? Obecnie spółka nie wywiązuje się ze wszystkich prac i obowiązków - dlaczego więc bierze na siebie nowe?
9	Na Dembowskiego wystarczy raz w roku przyciąć tę ścianę żywopłotów, a w przetargu trzeba ustalić od razu rodzaj sprzętu, którym dokonuje się cięcie i przycięć.
10	Ziemia jest sucha, nie będzie łatwo utrzymać nowe nasadzenia. Po co usuwać istniejącą zieleń w dobie kryzysu klimatycznego - lepiej o nią zadbać.
11	Dobrze, że zieleń jest różnorodna i estetyczna. Rekomenduję jednak zasadzenie innych roślin, ponieważ ligustr pospolity i śnieguliczka są liche.
12	Nasadzenia muszą być objęte opieką - kto będzie ją sprawował i jak często?

13	Część roślin przycinana jest za często i za mocno. Nie ma dyskusji z panami, którzy tną, nie da się im wyjaśnić, że należy inaczej pielęgnować zieleń.
14	Wrocławskie Mieszkania próbują na siłę uszczęśliwić mieszkańców, proponując projekt który nie jest kluczowy dla mieszkańców osiedla.
15	Taka inicjatywa jest bardziej potrzebna na innych ulicach na osiedlu.
16	Można zmiany wprowadzać kwartałami, na całym Sępolnie, żeby ujednoczyć drzewa.
17	Szanuję pomysł, ale boimy się, że jest dobrze, a będzie gorzej. Trzeba zadbać o to, żeby uzupełnić luki w tym, co jest, i ustalić wysokość żywopłotów.
18	Różnorodne (nie) jest estetyczne - dwa sprzeczne głosy zebranych. Jednym się podoba ta kwestia, inni uważają, że powinno być jednolicie.
19	Konieczne jest poszanowanie zieleni, która jest (jak zachować te drzewa, jak sprzątać) - świetnie byłoby niczego nie wycinać, a uzupełniać braki.
20	Chodniki na ulicy są niszczone przez to, że korzenie drzew wyrastają. Trzeba wyciąć drzewa, które rosną na chodnikach.
21	Na ulicy należy nasadzić więcej drzew.

ZAŁĄCZNIK 2 – NOTATKA ZE SPACERU KONSULTACYJNEGO 11.05.2023 r.

Spacer konsultacyjny odbył się 11 maja 2023 r. o godz. 17.30. Rozpoczął się przy skrzyżowaniu ulic: Edwarda Dembowskiego i Partyzantów, a zakończył się przy ulicy Dembowskiego, przy budynku pod numerem 94.

Spacer prowadzili Tadeusz Mincer i Jan Chrzan (Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich). Spółkę Wrocławskie Mieszkania reprezentowały Magdalena Stachurska, Adrianna Kołodziej i Klaudia Grygierczyk.

W spacerze wzięło udział 19 osób.

Spacer rozpoczęto od przedstawienia założeń procesu konsultacyjnego i propozycji Spółki Wrocławskie Mieszkania. Następnie grupa zebranych osób ruszyła wzdłuż ulicy Dembowskiego, zatrzymując się przy kolejnych klatkach. Przedstawicielki Spółki Wrocławskie Mieszkania zbierały dane kontaktowe od osób opiekujących się poszczególnymi przedogródkami, w celu dalszego ustalenia potrzeb związanych z utrzymaniem przedogródków i współpracy między Spółką a mieszkańcami.

Spacer zakończył się około godz. 19.30.

ZAŁĄCZNIK 3 – E-FORMULARZ OPINII

Pytanie 1: Co myślisz na temat planowanych prac związanych z zielenią wzdłuż ul. Dembowskiego?

Zachowano pisownię oryginalną.

l.p.	Treść opinii
1	<p>w kontekście wielu innych zaniedbanych zielonych miejsc na Sępólnie to kompletnie chybiony pomysł - poza tym część ogródków jest zaopiekowana przez mieszkańców. skutki opieki zieleni miejskiej widać na każdym zmasakrowanym żywopłocie przed budynkami na WW. jak tak mają wyglądać ogródki dogłądane przez osoby nie mające pojęcia o roślinach, to jako mieszkańcy dziękujemy bardzo, ale NIE. Zajmijcie się zaniedbanymi na WW skwerami np. szumnie otwierany Karaimski, w rogu 8 maja/Dembowskiego, cały pas zaniedbanej od jakiś 20 lat zieleni wzdłuż 8 maja, Monte Cassino itd itd; zlikwidujcie szereg skleconych wiat na auta stawianych na trawnikach, etc.</p>
2	<p>Są bardzo potrzebne. Ul. Dembowskiego jest bardzo długą arterią z wieloma problemami związanymi z zielenią.</p> <p>Ujednoczenie koncepcji jak ma wyglądać zieleń na tej ulicy z uwzględnieniem problemów związanych: zaniedbanymi ogródkami przeddomowymi, przerośniętymi i starymi ciągami żywopłotów, niszczeniem trawników oddzielających ciągi chodników od jezdni, przez "ofensywnie" parkujące auta. Przechodząc przez całość ul. E.Dembowskiego zwraca uwagę bardziej zaniedbana i uboga w "zaopiekowaną" zieleń część ul. Dembowskiego od E.Plater do Narcyzy Żmichowskiej. Na pewno problemem tej okolicy jest wiele zaniedbanych/opuszczonych ogródków przeddomowych, z wysiewającymi się inwazyjnie siewkami dzikich klonów i dębów z pobliskiej aleji.</p>

3	<p>Ujednolicenie żywopłotów i ich uzupełnienie - ok, pod warunkiem, że nie będzie to kosztem wycinania/wykopywania tych roślin, które posadzili mieszkańcy np. krzewów i drzew szlachetnych.</p> <p>Sama trawa w przed ogródkach - zdecydowanie nie.</p> <p>Dosiewanie łąk kwiatnych tam, gdzie jest to możliwe i gdzie mieszkańcy wyrażą zgodę - jak najbardziej tak.</p>
4	<p>Dobrze byłoby uzupełnić luki w żywopłotach różnymi gatunkami krzewów. Chciałbym, żeby nie usuwać istniejącej zieleni i zadbać o nią także podczas sadzenia nowych żywopłotów. Nie przycinać często, najwyżej raz-dwa razy w roku, punktowo, jeśli będzie taka potrzeba. Żywopłoty powinny być wysokie.</p>
5	<p>Proponuję:</p> <ul style="list-style-type: none">● uszanować i zostawić już istniejące nasadzenia● uzupełnić luki w żywopłotach jak najbardziej różnorodnymi gatunkami, zwłaszcza kwitnącymi - dla wzmacniania bioróżnorodności, wspierania owadów zapylających● ustalić minimalną wysokość żywopłotów, biorąc pod uwagę wysokość tych już istniejących - tak, żeby przy przycięciu nie zostały zniszczone; wydaje mi się, że minimalną wysokością byłoby 160-170 cm● rzadko przycinać - optymalnie 1x w roku, w razie konieczności max 2 razy● uzależnić miejsca przycinania od stanu roślin - przycinać tylko tam, gdzie jest to potrzebne, a nie wszystko jak leci● nie kosić przedogródków - nie ma to usasadnienia ekologicznego ani ekonomicznego (często koszona trawa zasycha i wygląda brzydko i nieestetycznie, wymaga podlewania - zużycie wody, niszczone są miejsca, w których żyją owady i inne zwierzęta)● starannie wybierać firmy pielęgnujące zieleni i zwracać ich uwagę na to, żeby przycinki były wykonywane delikatnie i tylko tam, gdzie

	<p>jest to faktycznie potrzebne (a nie wszędzie, bo inaczej "przyjdzie pani na kontrolę i da karę", jak często słyszałam od osób wykonujących przycinki i koszenie)</p> <ul style="list-style-type: none">• edukować opiekunów przedogródków na temat lokalnych, odpowiednich do naszej strefy klimatycznej gatunków, które wpisują się w kontekst osiedla - może jakiś katalog dobrych praktyk?
6	Totalny absurd
7	Ulica Dembowskiego w porównaniu do innych ulic Sępolna ma akurat najbardziej zadbane ogródki. Według mnie powinno się zająć w pierwszej kolejności innymi ulicami gdzie ogródki to jeden wielki bałagan i chaszczce, wszędzie stoja kosze na śmieci A auta sa zaparkowane jak sie komu podoba, wspomnieć należy również o wszystkich blaszakach, pseudoaltankach i innych dziwnych szajerkach. Wystarczy sie przejśc ulica Nulla, Okrzei czy Kasprzaka
8	Ujednolicanie na siłę nie jest dobre. A najgorsze jest działanie byle jakie, np. zrobione podczas przebudowy Dembowskiego (dawno, 10-15 lat?) - gdy nasadzono nowe drzewka i krzewy pod nimi. Do dziś są czasem czarne folie w tych krzaczkach tam. Szpetne!
9	Większość jest OK. Tylko nieliczne są okropne,
10	Ujednolicenie ogólnego charakteru ogródków bez nadmiernej ingerencji w przestrzeń osoby dzierżawiącej teren. Uzupelnienie żywopłotów i dbałość o ich utrzymanie, jak również wsparcie mieszkańców w utrzymaniu drzewostanu.
11	Uważam, że to bardzo dobry sposób na zmianę zaniedbanego od wielu lat historycznego układu zieleni na głównej ulicy Osiedla Sępolno. Wskazana poprawa estetyki zieleni, która po wojnie jeszcze była zachowana do lat 60-tych XX wieku. Później niestety zaniedbanie w tym zakresie było coraz większe. Obecnie zieleń przy ulicy jest w opłakanym stanie. Wymaga głębokiej rewitalizacji.

12	Popieram pomysł ujednolicenia zieleni jednak martwię się o późniejszą pielęgnację. Załogi miejskie bardzo brutalnie obchodzą się z żywopłotami.
13	Brzmia dość interesująco.
14	Nie podobają mi się zaproponowane rozwiązania. Owszem warto odświeżyć żywopłoty w niektórych miejscach, ale nie zgadzam się z wycinką pozostałych roślin na poczet trawników i kwiatnych łąk. Sępolno szczyli się swoją zielenią, przyjezdni podziwiają jej urok oraz zasłania ona czasem niezadbane budynki. Warto zadbać o to co już jest nasadzone, a nie wycinać wszystko jak w pozostałej części Polski.
15	Super pomysł
16	Inicjatywa słuszna, ale z zastrzeżeniami (powiązane pismo przesyłam na adres)
17	Trawy niestety powinny być skoszone. Postawienie przy głównej ulicy tabliczki że nie kosimy to nie jest dobry pomysł. O zielen trzeba zbać a nie nie kosić.
18	Ulica Dembowskiego wygląda bardzo dobrze. Nie rozumiem jaki jest cel tych kosmetycznych zmian jeśli większość osiedla jest zaniedbana. Początek Partyzantów i fragment za okolicą kościoła to chyba najgorzej wyglądający teren na osiedlu. Klepiska ziemi naprzemiennie z dziurami w miejscach gdzie parkują auta.
19	Myślę że ujednolicenie wysokości żywopłotów jest bardzo fajnym pomysłem. Dodatkowo trzeba usunąć z żywopłotów samosiejki klonów. Myślę że należy zostawić nasadzenia mieszkańców, które nie wystają powyżej 1,1m. Trzeba usunąć nadmiernie rozrośnięte drzewa i przyciąć krzewy do wysokości okien. Sępolno to specyficzna społeczność, ludzie są bardzo związani z przydomowymi ogródkami i jak się usunie to o co oni dbają to bardzo ludzi złości. Łąka kwiatna to bardzo zły pomysł bo wygląda jak chaszczce a ludzie tutaj lubią harmonię i wypielęgnowane ogródki. Proszę

	widać ludziom dowolność w tym co chcą posiać a tylko wyrównać żywopłoty.
20	<p>Uważam, że to dobry pomysł, zwłaszcza jeśli chodzi o zagospodarowanie "wgłębnika" przy roku ul. Dembowskiego/8 Maja i Partyzantów. Uważam jednak, że te prace nie są pilne z uwagi na to, że ul. Dembowskiego jest najbardziej zadbaną ulicą na Sępolnie. Wiele innych miejsc jest bardzo zaniedbanych i ta sprawa nie jest priorytetem. Mieszkańcy Sępolna czekają na pilne uporządkowanie wszechobecnych śmietników, które bardzo niszczą krajobraz tego osiedla. Stoją często w nieładzie, w przypadkowych miejscach, są zniszczone, brudne i często przepełnione. Zwłaszcza jeśli chodzi o ul. 8 Maja, gdzie w pasie zieleni odgradzającej AWW od 8 Maja jest mnóstwo śmietników (na całej długości ul. 8 Maja jest ich ok. 150). Również w tym zaniedbanym przez Miasto pasie zieleni są nielegalnie wyrzucone odpady wielkogabarytowe, opony i inne. Pas tej zieleni wymaga natychmiastowej reakcji, gdyż zieleń w nim ulega degradacji, a istniejące tam drzewa są atakowane przez inwazyjne rośliny. Proszę o zapoznanie się z artykułem GW w tym temacie: https://gazetawroclawska.pl/ulica-8-maja-przy-nowo-budowanej-alei-wielkiej-wyspy-na-sepolnie-we-wroclawiu-wyglada-jak-wysypisko-smieci-jes-tesmy-bezradni/ar/c1-17281267</p>
21	<p>Jak najbardziej jestem za porządkiem z zielenią ale nie tylko. Działkowicze przy Dembowskiego (nie wszyscy to bałaganiarze) powinni mieć nakaz zrobienia porządku na działkach. Widzę z okna jakieś stare wanny, deski itp.</p>
22	Jestem za
23	Uporządkowanie żywopłotów to dobry pomysł. Odnośnie łąk - jaki będzie skład gatunkowy? Czy to było uzgadniane z botanikami?
24	Zieleń przy ul. Dembowskiego jest znakomita i nie wymaga interwencji poza opieką. Jeżeli realnie chcą Państwo coś zrobić dla Sępolna, to proszę się zająć (wreszcie, niemal 80 lat po wojnie) kwestią śmietników,

	które są pełnym skandalem nie odpowiadającym obowiązującym przepisom.
25	Jestem przeciwna
26	Kwietne łąki i zywopłoty, jeśli NIE SĄ koszone, stanowią REALNE ZAGROŻENIE dla ludzkiego zdrowia i życia, zwłaszcza przy przejściach dla pieszych i skrzyżowaniach. Gdy zarośla są gęste, można nie zauważyć dzieci zbliżających się do przejścia dla pieszych, a ul. Dembowskiego prowadzi i do szkoły i do kościoła. Zrobienie ładnych, zadbanych trawników O ODPOWIEDNIEJ WYSOKOŚCI - TAK proszę, łąki i krzewy wzdłuż ulicy? STANOWCZO NIE!
27	Uważam je za bezsensowne. Byłoby to niszczenie wieloletniej zieleni, drzew krzewów. Terazniejsza roślinność w ogródkach zapewnią bioróżnorodność i stanowi o klimacie naszego osiedla . Pomysłodawca chyba zapomniał, że w latach 30 osiedle było świeżo wybudowane i tylko trawniki zdążyli Niemcy założyć Jesrem zdecydowanie przeciwko planowanym przez miasto pracom dot. Zieleni
28	Zielen przy Dembowskiego jest ok. Opieki potrzebuje zielen przy 8 mają i wgłębi Sepolna
29	Bardzo dobry pomysl. Należy tez zlikwidowac samozwancze wjazdy dla samochodow
30	Dobry pomysł!
31	Dobrze że są takie inicjatywy, jednak w tej okolicy większym problemem są śmietniki, parkowanie i dziury w jezdni. Zielen akurat na Wielkiej Wyspie ma się dobrze.
32	Uważam, że zielen na Sępolnie należy zostawić w spokoju, a już zwłaszcza nie należy jej ujednociać, bo to właśnie ona (w takiej formie, w jakiej istnieje obecnie) decyduje o urodzie tego osiedla i to ona sprawia, że są ludzie gotowi przepłacać za mieszkania właśnie w tym rejonie. Ludzie kochają te ogródki i posadzone w nich rośliny, a także to, że te

	<p>ogródki są tak różne. Odbierając im to, narzucając jakiś dziwaczny, kojarzący się z osiedlami za szlabanem porządek, Miasto narazi się jedynie na gniew mieszkańców. To strzał w kolano, zwłaszcza że na osiedlu nie brakuje innych problemów, którymi należałoby się zająć. Zastanówcie się Państwo PO CO narzucać mieszkańcom coś, czego nie chcą i nigdy nie zaakceptują (proszę poczytać lokalne grupy dyskusyjne), w dodatku za ich, podatników, pieniądze. W imię czego? W imię tego, jak to wyglądało w czasach, których już nikt nie pamięta?</p>
33	<p>dobry pomysł.</p> <ul style="list-style-type: none">• warto zostawić te ogródki, które są zadbane. ta różnorodność jest miła i oryginalna.• przyciąć równo na szerokość i wysokość krzaki, bo teraz to wolna amerykanka.• niekóre krzaki okalające to takie mile biało kwitnące, albo forsycje - zostawić je• dosadzić krzaków od strony alejki, ale tak, by nadal mogły parkować auta.
34	<p>Łąka ma bardzo niską wartość estetyczną. No chyba, że dla szczerów.</p>
35	<p>Uważam, że są bezzasadne, ponieważ zieleń jest pielęgnowana przez firmy, które robią to niewłaściwie. Pracownicy są niewyedukowani i kwestii pielęgnacji, przycinają żywopłoty niechlujnie, niszcząc je. Przychodzą trepy z ulicy i szarpiają, a nie przycinają. Poza tym liguster jest bezwartościowy dla ptaków i owadów. Dodam jeszcze, że Niemcy nie sadzili ligustrów. Dodałbym jeszcze, że na Sępólnie są bardziej potrzebne inwestycje. Ulice z dziurami jak po bombach. Zostawcie Sępólno w spokoju. Chcecie porządkować, zacznijcie od siebie.</p>
36	<p>Podoba mi się dosadzanie krzewów i ujednolicenie wysokości żywopłotów.</p>
37	<p>Jestem za ujednoliceniem i wymianą żywopłotów. Natomiast nasadzenia kwiatów/krzewów/bylin przez mieszkańców i mieszkanki bym</p>

	pozostawiła ze względu na włożona pracę jaki i poniesione koszty które włożyli w ogródki.
38	Są pomyłką
39	O ile uzupełnienie żywopłotów jest OK, o tyle reszta prac raczej kontrowersyjna. O trawę trzeba dbać. nie sądzę, aby były środki na pielęgnację trawy w ogródkach przed domami. Uważam, że największym problemem estetycznym jest parkowanie w ogródkach i pseudogaraże, nie rozumiem dlaczego Wrocław nic z tym nie robi skoro takie korzystanie z ogródków jest sprzeczne z zasadami ich prowadzenia
40	Jestem za
41	Popieram
42	Nie należy niszczyć aktualnego stanu tych terenów. Wyglądają one dużo lepiej niż obszary za których utrzymanie odpowiedzialne jest miasto/gmina (np. wewnątrz osiedla).
43	Proszę o uwzględnienie wycinki sumaka przy numerze 76 po lewej stronie - jest to roślina ekspansywna o szybkim przyroście.
44	Mówiąc wprost, pomysł jest absurdalny - zieleni przy ulicy Dembowskiego nie brakuje, jest ona bujna i RÓŻNORODNA. Ostatnia rzecz, której tam potrzeba, to ujednoczenie pod dyktando urzędników. Problem stworzono sztucznie, a planowane działania to naprawianie tego, co jest dobre i już teraz cieszy mieszkańców - proponowana ingerencja oznacza degradację zieleni przy Dembowskiego oraz marnotrawienie publicznych pieniędzy.
45	Nie ma to sensu.
46	Jest to niepotrzebnych wydawanie pieniędzy. Te fundusze powinny być przeznaczone na uporządkowanie koszyka na śmieci. Odbieranie mieszkańcom ogródków które uprawiane tu są od końca wojny jest niehumanitarne. W tych ogródkach rośnie mnóstwo kwiatów, od dziesięcioleci. To jest wspaniały ekosystem. Jeste. Bardzo przeciwna.
47	Uważam, że te działania nie mają sensu. Zdecydowana większość

	<p>terenów przydomowych przy ul. Dembowskiego jest zadbana i tylko mieszkańcy je utrzymują i pielęgnują. Zniszczenie tych terenów, czyli tzw. próba przywrócenia historycznego układu zieleni spowoduje, że po krótkim czasie tereny te zostaną zaniedbane i będą wyglądały tak jak większość wspólnych terenów zielonych na osiedlu, czyli chwasty i suche drzewa. W pierwszej kolejności te obszary powinny zostać uporządkowane i należy powrócić do projektu naprawy gospodarki odpadami na osiedlu. Góry odpadów i fruujące śmieci nie poprawiają estetyki tego pięknego osiedla</p>
48	<p>Nie przeszkadzać ludziom, którzy tam mieszkają i dbają o zielen. Miasto robi trawniki, nasadzi żywopłoty i raz w roku ktoś się zjawi, aby skosić trawę lub przyciąć krzewy. Wystarczy popatrzeć jak jest na trawnikach wewnątrz, pomiędzy budynkami a ogródkami: jeśli mieszkańcy nie koszą, to są same chwasty.</p>
49	<p>Jestem za ujednoczeniem przyogrodków ,</p>
50	<p>Dzień dobry, wg mnie brakuje nacisku na rośliny i krzewy przyjazne owadom i ptakom, których we Wrocławiu jest coraz mniej (mieszkam tu już od ponad 30 lat). Dobrym pomysłem są łąki kwietne - popieram w 100 %. Dobrze aby krzewy lub drzewa mogły być również przyjazne owadom i ptakom, np. wróblom, które coraz rzadziej występują we Wrocławiu. Rośliną okrywową, którą lubią owady zapylające, jest np. kocimiętka - roślina doskonale rosnąca w naszych warunkach.</p>
51	<p>Ulica Dembowskiego jest jedną z bardziej zadbanych pod względem zieleni ulic w okolicy. Są dwa problemy: pracownicy "zajmujący się" zielenią nie mają pojęcia jak to robić prawidłowo oraz, nie wiem dlaczego, ulica Dembowskiego istnieje tylko na odcinku do ul. Monte Cassino a część aż do ulicy Żmichowskiej wygląda zupełnie inaczej i jest zaniedbana.</p>
52	<p>Jesli pracę sprowadzają się do ingerowania w urządzone i zadbane</p>